

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ S. B., K., 2/ M. M., rod. B., K. 3/ J. B., O.**, proti žalovanej: **JUDr. J. Z., A.**, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu S., výrobné družstvo so sídlom D., IČO: X., **o vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu**, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 3. mája 2010, č. k. 3Cbi/5/2008-80, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 3. mája 2010, č. k. 3Cbi/5/2008-80 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 03. 05. 2010, č. k. 3Cbi/5/2008-80 zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu S. výrobné družstvo B., IČO: X., v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2K/18/98, vylúčil nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností, vedenom S. K. B. na LV č. X. kat. územie B. ako parcelu č. X. orná pôda o výmere 946 m². Žalobcom náhradu trov konania nepriznal a žalovanej súd uložil povinnosť uhradiť súdny poplatok v sume 331,94 Eur.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 04. 07. 2008 a doplnenou podaním zo dňa 13. 05. 2009 žalobcovia ako dedičia po T. S. a A. S. navrhli, aby súd vylúčil zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosť parcela č. X. orná pôda

o výmere 946 m², zapísanú na LV č. X. kat. územie B.. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že správca konkurznej podstaty podaním zo dňa 05. 05. 2008, teda 10 rokov po vyhlásení konkurzu, doplnil aktíva konkurznej podstaty a do súpisu zapísal o. i. aj nehnuteľnosť zapísanú na LV č. X. parcelu č. X. o výmere 946 m² s poznámkou, že ako spoluvlastníci sú po ¼ zapísaní T. S. a A. S.. Uznesením zo dňa 20. 05. 2008 súd uložil T. S. a A. S., v správe Slovenského pozemkového fondu, aby do 15 dní od doručenia uznesenia podali na Krajskom súde v Košiciach proti správcovi konkurznej podstaty JUDr. J. J. žalobu na vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty – parcela č. X., orná pôda o výmere 946 m², zapísanej na LV č. X. kat. územie B. Súd zistil, že T. S. zomrel dňa X. a A. S. zomrela dňa X., a teda uznesenie súdu o podaní žaloby im nemohlo byť doručené.

Súd mal z osvedčení o dedičstve a z výpisu katastra nehnuteľností za preukázané, že žalobkyňa 2/ ako dedička po T. S. a A. S., nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. X. parcela č. X. orná pôda o výmere 946 m² v jednej polovici a v katastri nehnuteľnosti je zapísaná ako vlastníčka uvedenej nehnuteľnosti a že žalobu na vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty podala na súd pred doručením výzvy súdu a že tak urobila včas.

Súd prvého stupňa fotokópiu Zápisnice, napísanej na Odbore pre výstavbu Rady MNV v B. dňa 18. 05. 1956, neakceptoval ako dôkaz o prevode vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti, ktoré právo nevyvodil ani z prípisu S. K. B. zo dňa 10. 01. 2008. Mal za preukázané, že S. K. B. neboli predložené listiny, na základe ktorých by bolo možné k predmetnej nehnuteľnosti zapísať vlastnícke právo úpadcu a že vlastnícke právo ani nikdy nebolo zapísané na úpadcu.

Ohľadom tvrdenia žalovaného, že k predmetnej nehnuteľnosti vlastnícke právo úpadca nadobudol vydržaním, súd prvého stupňa zdôraznil, že S. ľudové družstvo a aj úpadcovi muselo byť známe, že sa vlastníkmi danej nehnuteľnosti nestali, keďže v katastri nehnuteľnosti nebol zapísaný prevod vlastníckeho práva z pôvodných majiteľov na S. ľudové družstvo. Preto držbu predmetného pozemku úpadcu a jeho právneho predchodcu súd nepovažoval za dobromyseľnú, a teda za oprávnenú.

Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu mal súd prvého stupňa za to, že nebol vyvrátený stav, zapísaný v katastri nehnuteľnosti, že v čase začatia konkurzného konania úpadca nebol vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. X. ako parcela č. X., a preto ak správca konkurznej podstaty túto nehnuteľnosť zapísal do súpisu podstaty, konal tak nedôvodne. Preto súd žalobe na vylúčenie tejto nehnuteľnosti vyhovel.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podala odvolanie žalovaná a žiadala napadnuté rozhodnutie zmeniť a o žalobe na vylúčenie parcely č. X. kat. územie B. zo súpisu z konkurznej podstaty rozhodnúť tak, že ju súd zamietne. Uviedla, že súd nevykonal navrhovaný dôkaz vyžiadaním listín zo zbierky listín vedenej k parcele č. X. vedenou S. K. B. a histórie tejto parcely, geometrických plánov, ktoré boli spracované na žiadosť žalovanou O. M. S. B., prípadne ďalšie listiny, ktoré by mohli preukázať pravdivosť tvrdení žalovanej.

Vykonané dôkazy podľa žalovanej súd nesprávne interpretoval a vyvodil z nich nesprávne závery. Žalovaná zdôraznila, že Rozhodnutím Krajského národného výboru v Prešove zo dňa 22.3.1956 pod č. 1626/56-II bola pre výstavbu objektov úpadcu určená o. i. parcela, ktorá je predmetom sporu. Na základe pozvánky vlastníkov parcel prebehlo dňa 18. 05. 1956 jednanie, na ktorom jednaní bola dohodnutá Kúpna zmluva a kúpna cena 5,-- Kčs za 1 m². Na základe tohto jednania bol vyhotovený geometrický plán aj k parcele, ktorá je predmetom konania. Podľa odvolateľky z uvedených listín vyplýva, že úpadca bol činný pri odkupovaní jednotlivých parcel, aj keď nedisponuje samotnými Kúpnyimi zmluvami zo dňa 15. 06. 1956. Na základe žiadosti o prevod S. národného majetku a pridelenie nehnuteľností do trvalého užívania a následných písomností, ONV Finančný odbor B. oznámilo, že zmenu nie je možné previesť, kým nebudú k žiadosti priložené aj ďalšie právne listiny so spoluvlastníkmi nehnuteľností okrem iného aj vo vložke č. X., na ktorej bola zapísaná predmetná parcela. Týmto oznámením sa úpadca dozvedel skutočnosť, že Kúpne zmluvy zo dňa 15. 06. 1956 neboli zaevidované a vlastníctvo prevedené na úpadcu, z ktorého dôvodu úpadca preložil S. G. v B. dňa 25. 05. 1970 „súdom overené kópie šiestich kúpnych zmlúv,“ vrátane zmluvy týkajúcej sa parcely č. X. Odvolateľka zdôraznila, že úpadca od roku 1956 do 1970 užíval o. i. aj parcelu č. X. v presvedčení, že mu vlastnícky patrí, nakoľko došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy a zaplateniu kúpnej ceny a žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia sa nedomáhali počas celej doby užívania svojich vlastníckych práv.

Žalovaná taktiež poukázala na skutočnosť, že úpadca parcelu č. X. počas užívania zhodnocoval a táto parcela nebola predmetom dedičského konania po neb. T. S., ani po neb. A. B., rod. S.. Až v roku 2009 na žiadosť žalobcov 1/ až 3/ bolo vydané Osvedčenie o dedičstve č. 2D 18/2009, Dnot 67/2009 zo dňa 24. 06. 2009, ktorým bolo osvedčené dedičstvo po neb. A. S., rod. J., zomrelej dňa X. a ktorého predmetom bola aj parcela č. X. kat. územie B., resp. spoluvlastnícky podiel. Rovnako v roku 2009 Osvedčením o dedičstve vydaným na žiadosť žalobcov 1/ až 3/ pod č. 1D 18/2009, Dnot 53/2009 zo dňa 15. 04. 2009 bola do dedičstva po nebohom T. S. pojatá parcela č. X. kat. územie B., resp. spoluvlastnícky podiel $\frac{1}{4}$. V oboch prípadoch dedičom nebol priamy potomok poručiteľov, ale deti dcéry poručiteľov.

Odvolaiteľka namieta konštatáciu súdu, že žalobcovia sa po roku 1989 domáhali svojich vlastníckych práv u úpadcu uzatváraním nájomných zmlúv a v tejto súvislosti žalovaná dáva do pozornosti, že bola uzavretá iba jediná nájomná zmluva, ktorá zmluva bola predložená súdu dňa 06. 11. 2009. Žalobcovia v konaní nepredložili žiadnu listinu, svedčiacu o pravdivosti ich tvrdení o domáhaní sa svojich vlastníckych práv. Podľa žalovanej úpadca podľa právneho poriadku platného v roku 1956 nadobudol vlastnícke právo, ktoré právo sa nadobúdalo uzatvorením zmluvy bez akejkoľvek registrácie (od 01. 01. 1951 do 30. 03. 1964). Úpadca sa preto mohol cítiť ako vlastník parcely č. X. kat. územie B., vzhľadom aj na užívanie dotknutej parcely dobromyseľne, ako aj vzhľadom na dané spoločenské pomery.

Žalovaná z uvedených dôvodov žiada napadnuté rozhodnutie zmeniť a o žalobe na vylúčenie parcely č. X. kat. územie B. zo súpisu z konkurznej podstaty rozhodnúť tak, že ju súd zamietne.

Žalobcovia 1/ až 3/ k podanému odvolaniu nepodali žiadne vyjadrenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 2 O. s. p. a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť.

Podľa ust. § 6 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v platnom znení (ďalej len ZKV) majetok podliehajúci konkurzu, tvorí konkurznú podstatu.

Podľa ust. § 19 ods. 1 ZKV, ak sú pochybnosti, či vec patri do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré sponchybujú zaradenie vecí do súpisu.

Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zaradená oprávnene (§ 19 ods. 2 ZKV).

Konkurz na majetok dlžníka – S., výrobné družstvo so sídlom D., IČO: X., bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. K 18/98-5 zo dňa 22. 05. 1998.

Predmetom konania je právo žalobcov 1/ až 3/ ako dedičov po T. S. a A. S., na vylúčenie zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosti parc. č. X. orná pôda o výmere 946 m² zapísanú na LV č. X.

Vylúčenie vecí, ktorá nemala byť zaradená do zoznamu konkurznej podstaty, upravuje ust. § 19 ZKV, v zmysle ktorého v spojení s § 14 tohto zákona je zrejmé, že účastníkmi takto vedeného konania je tzv. vylučovateľ, t. j. tretia osoba, do práv ktorej sa konkurzom zasiahlo a ktorá je odlišná od okruhu účastníkov vlastného konkurzného konania na strane osoby v konaní oprávnenej a správcu konkurznej podstaty na strane osoby povinnej.

V danom prípade pôvodný správca konkurznej podstaty JUDr. J. J. podaním zo dňa 05. 08. 2008 (10 rokov po vyhlásení konkurzu) o. i. aj uvedenú nehnuteľnosť zaradil do konkurznej podstaty s poznámkou, že ako spoluvlastníci sú po ¼ zapísaní T. S. a A. S.. Súd zisťuje, že T. S. zomrel dňa X. a A. S. zomrela dňa X. a žalobkyňa 2/ ako dedička po T. S. a A. S. nadobudla k predmetnej nehnuteľnosti vlastnícke právo v jednej polovici a v katastri nehnuteľnosti je zapísaná ako vlastníčka tejto nehnuteľnosti. Právo na vylúčenie dotknutej nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu bolo vzhľadom na dané okolnosti (úmrtia pôvodných vlastníkov) uplatnené včas podľa ust. § 19 ods. 2 ZKV.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že vklad alebo zápis v katastru nehnuteľností zakladá síce vlastnícke právo, ale toto nie je nemeniteľné. Platí len dovtedy, pokiaľ sa nepreukáže opak. To znamená, že pokiaľ sa nepreukáže opak, záväzným údajom katastra nehnuteľností je len údaj o práve k nehnuteľnosti (t. j. údaj o vlastníckom práve, záložnom práve, vecnom bremene atď. v zmysle ust. § 1 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. v platnom znení), pričom údaje o vlastníkoch nehnuteľností sú hodnoverné, ale nie sú záväzné (ust. § 70 ods. 1 v spojení s § 7 tohto zákona).

Konajúci súd pri rozhodovaní o vylučovacej žalobe vychádzal nielen zo stavu vlastníckeho práva, zapísaného v katastru nehnuteľností, ale zaoberal sa aj skutočnosťami, ktorými žalovaná vyvracala domnienku hodnovernosti uvedeného zápisu.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa fotokópiu Zápisnice, napísanej na Odbore pre výstavbu Rady MNV v B. dňa 18. 05. 1956, správne vyhodnotil, nakoľko uvedenú zápisnicu nie je možné akceptovať ako dôkaz o prevode vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti. Z konania pred súdom prvého stupňa jednoznačne vyplýva, že S. K. B. neboli predložené listiny, na základe ktorých by bolo možné k predmetnej nehnuteľnosti zapísať vlastnícke právo úpadcu a že vlastnícke právo ani nikdy nebolo zapísané na úpadcu. Napokon samotný úpadca v priebehu konania uviedol, že Kúpnyimi zmluvami zo dňa 15. 06. 1956 ani nedisponuje. Z uvedeného je možno vyvodit' záver, že v konaní nebol preukázaný opak údaju vyplývajúceho z K. nehnuteľností ohľadom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parc. č. X. orná pôda o výmere 946 m² zapísanej na LV č. X. kat. územie B.

Žalovaná v odvolaní namieta, že súdom prvého stupňa bol nedostatočne zistený skutkový stav veci, keďže neboli vykonané dôkazy ňou navrhované. Ide o dôkaz vyžiadanim listín zo zbierky listín k parcele č. X. vedenou S. K. B. a histórie tejto parcely, geometrických plánov, ktoré boli spracované na žiadosť žalovanou O. M. S. B., prípadne ďalšie. Uvedený odvolací dôvod nebol preukázaný, nakoľko súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre účely konania, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že predmetom konania o vylúčenie veci nie je určenie vlastníckeho alebo iného práva k vylučovanej veci.

V súvislosti s tvrdením žalovanej, že predmetná nehnuteľnosť bola užívaná dobromyseľne úpadcom ako domnelým vlastníkom, odvolací súd poukazuje na ust. § 130

Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia oprávnenou držbou je faktické ovládanie veci alebo vykonávanie práva späté s dobrou vôľou nakladať s nimi ako so svojimi, v dobrej viere, že držiteľovi veci alebo vykonávateľovi práva tieto patria.

Pri oprávnenej držbe musia teda byť splnené faktické ovládanie veci alebo vykonávanie práva, vôľa nakladať s vecou alebo právom ako so svojimi a dobrá viera, že mu vec alebo vykonávanie práva patria. Tú skutočnosť, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva je dobromyseľný (bona fide) alebo nedobromyseľný (mala fide), treba vždy hodnotiť objektívne a nie len zo subjektívneho hľadiska, z hľadiska osobného presvedčenia samotného držiteľa veci, resp. vykonávateľa práva. Za týchto okolností, ako aj na závery vykonaného dokazovania, nie je preto možné konštatovať, že nehnuteľnosť, ktorej vylúčenia z konkurznej podstaty sa žalobcovia 1/ až 3/ domáhajú, začal úpadca užívať oprávnene, t. j. v dobrej viere, že mu nehnuteľnosť patrí, nakoľko nedošlo k vysporiadaniu vlastníckych práv od roku 1956, ktorá skutočnosť musela byť úpadcovi od počiatku známa.

Nesporným je, že vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti zapísanej do konkurznej podstaty je preukázané Osvedčením o dedičstve č. 2D 18/2009, Dnot 67/2009 zo dňa 24. 06. 2009 a Osvedčením o dedičstve č. 1D 18/2009, Dnot 53/2009 zo dňa 15. 04. 2009, ktoré osvedčenia boli vydané na základe podnetu žalobcov 1/ až 3/.

Naproti tomu vlastníctvo úpadcu k predmetnej nehnuteľnosti, a teda i právny dôvod zápisu nehnuteľnosti do súpisu do konkurznej podstaty úpadcu v konaní osvedčené nebolo.

Vzhľadom na uvedené a po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový a právny stav, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, keď napadnutým rozhodnutím vylúčil nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností vedenom S. K. B. na LV č. X. kat. územie B. ako parcelu č. X. orná pôda o výmere 946 m², ktorá nehnuteľnosť bola zahrnutá do súpisu konkurznej podstaty úpadcu S. výrobné družstvo B., IČO: X., v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2K/18/98.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V odvolacom konaní nebola žalovaná úspešná a právo na náhradu trov odvolacieho konania vzniklo žalobcom 1/ až 3/ (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.). Odvolací súd ale žalobcom 1/ až 3/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo im v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. júla 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová